

Kat?l?mc? De?erlendirmeye Y?nelik ?nanç ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kat?l?mc? De?erlendirmeye Y?nelik ?nanç ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24469>

Özet

Kat?l?mc? De?erlendirmeye Yönelik ?nanç Ölçe?i (KDY?Ö), ö?rencilerin ö?renme süreçlerinde aktif rol almas?n? sa?layan kat?l?mc? de?erlendirme yöntemlerine (akran de?erlendirme, öz de?erlendirme, grup de?erlendirmesi ve s?n?f içi tart??malar) yönelik inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikolojik araçtır. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlaması 2013 y?l?nda Mustafa ?lhan, Burhan Çetin ve Murat Bars tarafından yapılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik özelliklerini inceleyerek, e?itim araştırmacılar? ve uygulayıcılar? için kat?l?mc? de?erlendirme yaklaşımlar?na dair tutumlar? belirleme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kat?l?mc? De?erlendirme, Akran De?erlendirme, Öz De?erlendirme, Grup De?erlendirmesi, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i, KDY?Ö.

Yazarlar

Mustafa ?lhan, Burhan Çetin, Murat Bars

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin ve di?er kat?l?mc?lar?n, e?itim ortamlar?nda kullanılan kat?l?mc? de?erlendirme yöntemlerine (öz de?erlendirme, akran de?erlendirme, grup de?erlendirmesi ve s?n?f içi tart??malar) yönelik sahip oldukları inanç ve tutum düzeylerini saptamaktır. Bu inançlar?n belirlenmesi, e?itim programlar?n?n ve de?erlendirme stratejilerinin, kat?l?mc? yaklaşımlar? destekleyecek şekilde geli?tirilmesine olanak tanır.

KDY?Ö'nün Türkçe uyarlaması, özellikle Türk e?itim sistemi içindeki ö?rencilerin, geleneksel de?erlendirme yaklaşımlar?ndan farklı olarak, kendi ö?renme süreçlerine aktif kat?l?m gerektiren bu yöntemlere ne kadar olumlu veya olumsuz bakışları ortaya koymayı hedeflemiştir. Bu, e?itimde reform çabaları ve ö?renci merkezli yaklaşımlar?n benimsenme düzeyini anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

Kat?l?mc? De?erlendirmeye Yönelik ?nanç Ölçe?i (KDY?Ö), bireylerin de?erlendirme süreçlerinin farklı yönlerine dair inançlar?n kapsayan dört ana alt ölçekten oluşan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu dört faktör, ölçe?in teorik temelini oluşturur ve kat?l?mc? de?erlendirmeye yönelik inançlar?n çe?itliliğini temsil eder:

Akran De?erlendirmeye Yönelik ?nançlar: Ö?rencilerin birbirlerinin çal??malar?n? ve performans?n? de?erlendirmesinin faydas?na ve geçerlili?ine dair tutumlar?.

S?n?f ?çi Tart??malara Yönelik ?nançlar: S?n?f içi tart??malar?n öğrenmeyi ve de?erlendirmeyi destekleyici bir araç olarak etkinli?ine dair inançlar?.

Öz De?erlendirmeye Yönelik ?nançlar: Bireyin kendi öğrenme performans?n?, bilgi düzeyini ve geli?imini de?erlendirmesine dair inançlar?.

Grup De?erlendirmesine Yönelik ?nançlar: Grup çal??malar? sonucunda yap?lan de?erlendirmelerin adilli?ine ve öğrenmeye katkı?s?na dair inançlar?.

Geçerlik

KDY?Ö'nün Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??mas? kapsam?nda öncelikle **yap? geçerli?** incelenmi? ve bu amaçla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal dört faktörlü yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu ve iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir.

Yap?lan DFA'da, minimum ki-kare de?erinin ($\chi^2=438.02$, $N=394$, $p=.00$) anlaml? oldu?u görülmü?tür. Model uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? desteklemektedir. Ba?l?ca uyum indeksleri ?u ?ekildedir: GFI=.90, AGFI=.87, CFI=.90, IFI=.90. Ayr?ca RMSEA=.065 ve SRMR=.066 gibi de?erler, modelin iyi uyum gösterdi?ini teyit etmektedir.

Ölçe?in alt boyutlar? ve geneli için Türkçe ve orijinal formlardan elde edilen puanlar aras?ndaki korelasyon katsay?lar? yüksektir. Alt ölçek korelasyonlar? ?öyledir: Akran de?erlendirme (.77), s?n?f içi tart??malar (.76), öz de?erlendirme (.80) ve grup de?erlendirmesi (.90). Ölçe?in geneli için elde edilen korelasyon katsay?s? ise .86 olarak rapor edilmi?tir.

Güvenirlik

KDY?Ö'nün güvenilirli?i, iç tutarlılık ve zamana kar?? kararlılık yöntemleriyle incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizinde, **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsay?lar?n?n alt ölçekler baz?nda .54 ile .82 aras?nda de?i?ti?i, bileşik güvenilirlik katsay?lar?n?n ise .44 ile .86 aras?nda oldu?u belirlenmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in genel olarak yeterli düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? ölçmek amacıyla uygulanan **test-tekrar test** güvenilirlik çal??mas? sonuçlar?na göre, ölçe?in geneli ve alt ölçekler için elde edilen katsay?lar .76 ile .85 aras?nda de?i?mektedir. Bu sonuçlar, KDY?Ö'nün ölçtü?ü inanç yap?s?n?n zaman içinde kararlı oldu?unu ve ölçümlerin yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini incelemek amacıyla kullan?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), dört

faktörlü modelin veri setine uygunlu?unu de?erlendirmi?tir. Analiz sonuçlar?, uyarlama modelinin kabul edilebilir ve iyi uyum sergiledi?ini göstermi?tir. GFI, CFI ve IFI gibi uyum indekslerinin .90 civar?nda olmas?, modelin teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Parsimoni uyum indeksleri (PNFI=.73 ve PGFI=.70) de analiz edilmi?tir. Bu indeksler, modelin sade ve ekonomik bir yap?da oldu?unu ve yaln?zca iyi uyum sa?lamakla kalmay?p ayn? zamanda veri setini aç?klama gücünün yüksek oldu?unu ortaya koymaktadır. Bu bulgular, KDY?Ö'nün Türkçe formunun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? ba?ar?yla yans?tt???n? teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: "Kesinlikle Kat?l?yorum (5)"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum (1)" ?eklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?lm???r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: E?itim bilimleri alan?nda ö?renim gören veya de?erlendirme süreçlerine aktif kat?l?m gösteren bireyler.

Age Group: Belirtilmemi?, ancak uyarlama çal???mas?n?n yap?ld??? popülasyonun ya? ve e?itim seviyesi göz önüne al?nd???nda, genellikle üniversite ö?rencileri veya yeti?kin e?itim kat?l?mc?lar? oldu?u varsay?labilir.

Population Details: Uyarlama çal???mas? 394 ki?ilik (N=394) bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Yap? geçerli?i için Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA), güvenilirlik için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s? ve Test-Tekrar Test güvenilirlik yöntemleri kullan?lm???r.

Anahtar Kelimeler

KDY?Ö, E?itim Psikolojisi, De?erlendirme ?nançlar?, Yap?s?sal E?itlik Modellemesi, Cronbach Alfa, Test-Tekrar Test.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mustafailhan21@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Bilinmiyor

Şiznler, Ücret ve Test Yılı?

Katılımcı Değerlendirmeye Yönelik İnanç Ölçeği'nin (KDYÖ) Türkçe uyarlama çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya uygulama amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Mustafa İhan ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Makalenin orijinal bağlantısı: dergipark.gov.tr

The original PDF can be downloaded here: [katilimci-değerlendirmeye-yönelik-inanç-ölçeği-toad.pdf](#)

Kaynaklar

İhan, M., Çetin, B., ve Bars, M. (2013). Katılımcı Değerlendirmeye Yönelik İnanç Ölçeğinin (KDYÖ) Türkçe uyarlaması: *Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. *Journal Of European Education*, 3(2), 17-35.

Katılımcı Değerlendirmeye Yönelik İnanç Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçeğin maddeleri (items) sağlanmamıştır. Yalnızca ölçeğin psikometrik özellikleri ve referans bilgileri mevcuttur. Maddeler için ilgili referans makaleye başvurulması gerekmektedir.